REDACTIUNEA,
Administratiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate.
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 236. Braşov, Sâmbătă 25 Octomvrie (7 Noemvrie) 1908.

In ajunul alegerilor congresuale.

Braşov, 24 Octomvrie v.

Dumineca viitoare se vor face în archidiecesă şi în diecesele bisericei române gr. or. din Ungaria şi Transilvania, alegerile deputaţilor mireni pentru congresul naţional bisericesc. De când este în fiinţă statutul organic, prin care se regulează autonomia şi se stabilesc drepturile amintitei biserici, — şi ştim, că el s'a înfiinţat tocmai în epoca marilor schimbări interioare aduse de dualism, schimbări, ce numai favorabile nu au fost naţiunei noastre, — putem zice că poporul nostru n'a mai trăit în împrejurări normale şi liniştite. Constituţia bisericească a fost pentru Românii greco-orientali în aceste împrejurări un razim ce nu se poate îndestul aprecia. Deoarece constelaţia interioară devenise atât de neprietenoasă şi dificilă pentru Români în genere, nu le-a fost uşor cârmacilor de pe vremuri ai bisericei să ducă naia ei norocos printre Scylla şi Carybde. Tot mai mult s'au întors vremurile în defavorul desvoltărei culturale-naţionale a Românilor, tot mai grea a devenit prin urmare şi problema celor dela cârma bisericei naţionale, ear astăzi, putem zice, că inichitatea timpului şi-a ajuns culmea.

Este deci mai mult ca ori şi când la locul său ca în ajunul unui act ca acela al alegerei de membrii în congresul naţional bisericesc, să ne dăm sama de marea lui importanţă pentru biserică şi naţiune.

In timpuri normale şi liniştite e uşor ca corabia să străbată întinsa mare; când însă se ridică furtuna din toate părţile şi valurile se isbesc cu furie de ea, atunci e lipsă neapărată să stea la cârmă bărbaţi curagioşi, tari la suflet, cu toată energia voinţei, esperimentaţi şi prevăzători. Cine nu îşi aduce aminte de cuvintele acestea rostite în senat de Fabricius?

Credem a nu esagera dacă vom zice, că timpul vijelios ce-l străbatem reclamă mai mult ca ori şi când ca la cârma bisericei naţionale române greco-răsăritene să stea azi bărbaţii cei mai destoinici, ageri, curagioşi şi integri din sânul ei, cari să fie capabili de a o conduce, ferindu-o de primejdii şi, dacă aceste se arată, învingându-le cu toată bărbăţia.

Despre aceasta suntem în clar cu toţii şi tot aşa nu va nega nimeni că cei ce conduşi de nemuritorul arhiereu au pus bazele aşezămintelor constituţionale bisericeşti, au avut înaintea ochilor ca şi organismul bisericei creat cu ajutorul acestor aşezăminte să fie tare, sănătos şi la înălţimea chemărei sale.

Asemenea, credem, nu se va afla nimeni care să nu recunoască că congresul naţional bisericesc ca cea mai înaltă corporaţiune, ar trebui să cuprindă în sine ca membrii, floarea bisericei şi a naţiunei.

Toate cele premise sunt aşadar ca de sine înţelese, rămâne numai să cumpănim dacă realitatea corăspunde marelor principii şi esigenţe.

Asupra capitlului cum se fac alegerile la sinoade şi congrese s'a vorbit mult şi se va mai vorbi. Ceeace organul nostru totdeauna a accentuat cu părere de rău, a fost faptul, că la aceste alegeri s'a manifestat şi s'a validitat prea mult sistemul influinţărei şi presiunei dela centru şi prea puţin spiritul independent al poporului. Dar nu voim să facem aici istoricul desvoltărei vieţei constituţionale bisericeşti dela introducerea statutului organic, ci ne vom mărgini a aminti numai, că firea constituţionalismului însaşi pretinde ca să nu meargă toate numai după poruncă şi marşrută, ci reprezentanţii poporului să caute a aduce la valoare cât mai fidel şi independent dorinţele precum şi interesele lui şi ale bisericei.

A fost şi un timp când se mai putea vorbi de existenţa unei opoziţii oarecare în sinoade şi în congres; astăzi acel timp este uitat şi se pare că lipsa oricărei opoziţii — noi înţelegem aici numai o opoziţie leală şi devotată intereselor bisericei şi ale neamului — e considerată ca mijlocul cel mai bun de a se putea strecura printre toate dificultăţile. N'ar mai trebui să spunem cât de pernicioasă şi fatală este aceasta părere, căci printr'o astfel de praxă se va slăbi întru atâta independenţa spiritului şi a cugetărei în biserică, încât, când aceasta va avea lipsă de cel mai viguros ajutor al fiilor ei, nu va mai fi nici urmă din sământa Fabriciilor, cari ştiau să ţină piept furtunelor nimicitoare.

Să trecem însă la alegerile de acum cu dorinţa ca ele să aducă în congres cât numai se poate bărbaţi de calibrul mai greu, cu calităţile spirituale şi sufleteşti cari să poată corăspunde chiemărei lor în zilele noastre. Aceasta însă se va putea numai dacă se vor respecta toţi factorii din sânul bisericei şi nu se va sdruncina equilibrul dintre ei, fie prin prea mare pressiune dela centru, fie printr'un sistem de corteşire demoralizator şi corupător, de care n'a putut să fie ferită în epoca „înfloritoare“ a constituţionalismului unguresc nici biserica română. Am înţeles cu părere de rău că pe când protopopii prea emulează în a face *tabula rasa* cu toţi candidaţii, cari nu sunt agreaţii lor şi a celor din centru, se practică sistemul unguresc de corteşire personală, metode cari ambele în consecenţele lor, vor pregăti numai patul cald pentru desbinarea şi destrăbălarea poporului şi vor slăbi tot mai mult puterea lui de rezistenţă, de care în momentele de faţă are mai mare nevoie ca ori şi când.

Incheiând dorim ca viitoarele alegeri pentru congres să ne insufle speranţa şi încrederea, că biserica română greco-orientală nu e serios espusă unor asemeni conzecenţe fatale, că spiritul de sine stătător al poporului ei credincios creşte şi se întăreşte şi că cei ce stau în fruntea ei prevăd pericolul, căruia ar fi espusă biserica dacă corporaţiunile ei ar deveni cu timpul numai o jncărie în mâna celor dela centru.

Budgetul ministerului de culte. In şedinţa de alaltăeri a comisiunei financiare dietale s'a desbătut şi votat budgetul ministerului de culte. In decursul desbaterilor a luat cuvântul ministrul Apponyi şi a făcut următoarele declaraţiuni în ce priveşte cestiunea *autonomiei catolice şi a congruei*. »Autonomia catolică nu este cestiunea unui partid nici chiar a unei confesiuni, ci este o cestiune a ţării. Introducerea în lege a autonomiei catolice este o importantă garanţie constituţională, o instituţiune de mare însămnătate culturală. Intregul guvern are cea mai puternică intenţiune de a realiza autonomia catolică. Cestiunea congruei se împarte în două părţi. O parte este aceea, ca legea congruei XIV. din 1898 să se extindă şi asupra preoţilor catolici. Aceasta a pus-o în vedere mesagiul tronului şi ea se află şi în programul guvernului. Ambele proiecte le voi prezenta dietei după proiectul legei electorale.

O convorbire cu Nazim-bey. Corespendentul din Paris al ziarului »Die Zeit« a avut deunăzi o convorbire cu Nazim-bey, delegatul comitetului tinerilor turci »Unione şi progres«. Iată ce-a spus între altele, Nazim-bey: »La o ofenză aşa de grea cum ne-a făcut-o Austro-Ungaria în înţelegere cu Bulgaria a trebuit să răspundem. Deoarece socotim războiul împotriva principiilor noastre, am căutat să ne câştigăm prietini cari să ne sprijine. Suntem siguri de ajutor şi de aceea putem aştepta evenimentele cu linişte. *Ori unde vom putea aduce pagube Astro-Ungariei, o vom face. Boicotarea mărfurilor austriace nu va înceta, ci va creşte, şi pentru aceasta nu trebue nici măcar o agitaţie specială din partea noastră, căci ura împotriva Austro-Ungariei s'a prefăcut pretutindeni într'o înverşunare duşmănoasă.* Din punct de vedere politic, partidul tinăr-turc e hotărât să se împotrivească şi de aici înainte cu toată energia împotriva ori-cărei dorinţi a guvernului austro-ungar. Un pas important ar fi pentru viitoarea înţelegere, primirea din partea guvernului din Viena a făgăduinţei, că la conferinţă nu va sprijini pe Bulgaria în pretenţiile ei neîndreptăţite asupra Rumeliei orientale. Rumelia răsăriteană bulgară ar fi pentru pacea Turciei şi Europei o primejdie permanentă. Am fi siliţi să luăm măsuri militare la graniţă. Cerem la conferinţă declararea Rumeliei răsăritene ca zonă neutră. In faţa importanţei acestei cestii, compesaţia pentru neatârnarea Bulgariei şi anexarea Bosniei cad pe al doilea plan«.

Din declaraţiunile aceste ne putem convinge, că tratările iniţiate de Austro-Unga în pentru obţinerea unei înţelegeri directe cu Turcia vor întimpina încă multe greutăţi.

Şedinţa secretă a scupştinei. In şedinţa secretă de Mercuri a Scupştinei, şeful de secţiune al ministerului de externe a presentat un exposeu mai lung al situaţiei externe a Serbiei şi un raport asupra rezultatului călătoriei prinţului moştenitor şi a lui Paşici la Petersburg, ca şi a lui Milovanovici pe lângă cabinetele europene. Din raportul acesta reiese, că visitele acestea au dat un *rezultat destul de mulţămitor*. Pretenziunile teritoriale ale Serbiei n'au fost primite fără simpatie, dar Serbia nu poate înregistra încă un rezultat pozitiv. La Paris s'a declarat formal lui Milovanovici, că anexarea Bosniei e considerată acolo ca fapt îndeplinit şi că nici nu poate fi vre-o compensaţiune teritorială a Serbiei, cel mult de una bănească. Exposeul spune mai departe că Sârbii să nu se lase a fi induşi în eroare de ştirile false ale străinătăţii, de oare ce chiar şi asupra misiunei prinţului la Petersburg, s'au publicat dări de seamă nefavorabile. La Petersburg Serbia a avut cel mai mare succes.

In general, expozeul a fost bine primit, dar unii deputaţi cer retragerea lui Milovanovici, nefiind mulţumiţi cu rezultatul misiunii sale.

Manifestaţiunile pentru votul universal.

Adunarea poporală din Băseşti.

Dintr'un raport mai lung, ce-l primim din *Băseşti*, estragem următoarele:

...In ziua de 1 Noemvrie n. c. deja dimineaţa se vedeau coborând de pe culmile Băseştilor cete cete de popor îmbrăcat de mare sărbătoare aşa încât la o oară după mează-zi numărul poporului adunat a fost de mai multe sute, cari erau postaţi în spaţioasa curte a d-lui Pop de Băseşti. După o oară d-l *George Pop de Băseşti*, însoţit de preoţii Ioan Vaşvari din Bârsăul de sus, Vasilie Pop protopop în Oarţa de jos, Ioan Pop şi N. Coste din Uileac, Ioan Pop din Tămăşeşti, Victor Vaşvari din Bârsăul de sus, Ioan Lengyel din Oarţa de sus, Vasilie Gavrişiu din Odeşti şi Anton Băliban din Băseşti precum şi de advocaţii Dr. Mihaiu Pop şi Dr. Alexandru Pop din Ceu, apoi Mihai Bohăţel directorul »Codrenei« şi Dionisiu Pop cassar precum şi ceilalţi funcţionari dela »Codreana« şi conştii de datorinţa lor d-nii învăţători: Ioan Chira din Băseşti, Gavriil Şinca din Oărţâţa, Ioan Gămăşian din Oarţa de sus şi alţii şi alţii al căror nume mi-a fost cu neputinţă a mi-le însemna, deschide prin o vorbire însufleţită şi însufleţitoare adunarea poporală.

După deschidere luând cuvântul protopopul din Oarţa de jos Vasilie *Pop* şi propunând constituirea adunării, se proclamă de preşedinte al adunării încărunţitul în luptele pentru binele neamului d-l *George Pop* ear de notar d-l Dr. *Alexandru Pop*, advocat în Ceu.

Mulţămind d-l George Pop de Băseşti de încredere, dă cuvântul părintelui Antoniu *Băliban*, care a esplicat votul universal şi a arătat cum vrea guvernul să-l falsifice. E de remarcat cu deosebire din vorbirea preotului Antoniu Băliban acel pasagiu, când zise că glasul poporului e glasul lui Dumnezeu şi cine se luptă împotriva lui Dumnezeu ruşina'l-va pe acela Dumnezeu. Sfârşind d-l A. Băliban se ridică protopopul *Vasilie Pop* şi propune adunării ca în semn de supunere şi omagiu să se trimită o depeşă Majestăţii Sale monarchului, în care să-l roage ca să nu deie nici la un caz aprobarea proiectului de lege alcătuit de groful Andrassy, ci să dea poruncă să se aducă legea despre votul universal, ceea-ce adunarea cu multă însufleţire primeşte.

După cetirea şi primirea telegramei urmează la cuvânt advocatul din Ceu Dr. Mihaiu *Pop* şi propune, ca să se trimită o depeşă de felicitare clubului deputaţilor naţionalişti, în care adunarea poporală din Băseşti să-i esprime aderinţă în lupta pentru binele neamului şi a patriei comune, care deputaţii naţionalităţilor o poartă cu atâta bărbăţie şi hotărâre; această propunere asemenea a fost primită cu vii aclamări şi aplauze.

După aceste ia din nou cuvântul ilustrul d-n George Pop de Băseşti, mulţumeşte sutelor de Români, cari cu atâta grije poartă în inimă binele comun al neamului şi al patriei comune, şi *veştejind purtarea nedeamnă a acelora dintre preoţi şi învăţători şi ceilalţi inteligenţi, cari nu au venit*. Intre însufleţite aclamări la adresa Maj. Sale, a deputaţilor şi a d-lui George Pop de Băseşti adunarea se închide.

După adunare d-l George Pop de Băseşti ca întotdeauna când a convocat orice adunări la castelul şi în curtea domniei sale, a lăsat ca întregul popor adunat să fie ospătat boiereşte cu friptură şi vin, după cari fiecare ne-am depărtat la ale noastre. Nu pot lăsa aci nepomenită purtarea poporului cu deosebire din Oarţa de jos, din care comună au venit mai mulţi la adunare.

Onoare acestui popor conştiu, onoare vrednicului lui conducător părintele Vasiliu Pop. Apoi merită toată lauda părintele Ioan Vaşvari, acest bătrân dar atât de harnic preot din Bârsăul de sus, împreună cu fiii săi, cari din depărtare de peste 25 chilometri au alergat cu toată însufleţirea să-şi ieie partea lor din aceasta mare adunare de protestare. Fisolgăbirăul Ceului d-l L. Nikolajevits şi el a fost de faţă, care încă a procedat cum se cade, încât văzând şi d-sa că nu va fi nici o lipsă de jandarmi, aceştia la porunca sa espresă nici nu au luat parte la adunare.

Raportorul.

*

Adunarea poporală din Ileanda-Mare.

Duminecă în 1 Noemvrie st. n. s'a ţinut o impozantă adunare poporală în Ileanda-mare. In prezenţa alor peste 1000 alegători convocatorul adunărei d-l adv. Dr. Victor *Pop*, aducând la cunoştinţa adunărei însemnătatea şi scopul adunărei, deschide adunarea. In scopul constituirei propune de prezident al adunării pe d-nul Ioan *Pocol* preot, iar de notar pe d-l Ioan *Moldovan* cand. de adv. pe cari adunarea îi aclamează cu unanimitate.

Preşedintele Ioan *Pocol* mulţumind adunării de încrederea şi onoarea ce i-a dat, arată poporului ce înseamnă a fi asuprit, şi ce înseamnă a fi liber; ce înseamnă a avea drepturi şi ce înseamnă a-ţi fi luate şi răpite drepturile. D-l Dr. Victor *Pop*, tractează într'un lung discurs situaţia politică generală şi ajunge la concluziunea, că starea prezentă a poporului sub guvernul actual este în toată privinţa mai grea, ba chiar nesuportabilă. Critică aspru procedura guvernului actual. Revenind la votul universal, secret, după comune şi fără nici o restricţiune — pe care îl tractează în detail, — arată avantagele unui vot universal, uman şi lucrat în scopul fericirei popoarelor, precum şi desavantagele unui vot plural, după cum îl proiectează ministrul de interne Andrassy. In termini [illegible] înţelepţi şi cu argumente puternice sdrobeşte punctele proiectului amintit, care dacă s'ar introduce, ar fi spre nefericirea tuturor popoarelor din ţară. Face propunerea şi adunarea primeşte cu unanimitate o rezoluţie prin care alegătorii întruniţi protestează contra proiectului guvernului despre votul universal, plural şi celelalte restricţiuni şi îl respinge cu indignare. Declară, că consideră acest proiect de o călcare a obligamentului, ce a luat guvernul ţării asupra sa în pactul încheiat cu Coroana în privinţa întroducerii votului universal şi egal şi pretinde întroducerea votului universal, egal, secret fără orice restricţii şi eserciarea lui în comune, pretinde împărţirea justă şi proporţionată a cercurilor electorale.

Preşedintele dă apoi loc cetirei telegramei d-lui deputat al cercului şi presidentul clubului partidului naţionalităţilor din parlament Dr. Teodor *Mihali*, care de prezent ia parte la marea adunare poporală în centrul românismului din graniţa ţării, Braşov. (Se fac mari ovaţiuni d-lui dep. Dr. Mihali.) D-l dep. *Mihali* a trimis din Braşov următoarea telegramă: *„Cu sufletul şi inima la voi, Dumnezeu ne ajute!!“ Dr. Mihali.* Iar din adunare s'a răspuns d-lui Mihali telegrafic următoarele: *„Adunarea poporală exprimă telegrafic încredere şi alipire iubitului deputat!“*

Urmează la cuvânt d-l adv. Dr. Clemente *Barbul*, care în termini poporali explică, ce este votul universal, secret, fără restricţiuni şi votarea după comune. In prezenţa administraţiei, reprezentată prin toţi trei solgăbirăii preturei protestează contra şicanărilor ce se fac poporului din partea organelor administrative. Respinge acuza iridentismului. Respinge acuza ce se face deputaţilor naţionalişti, că poporul nu ar fi şi nu ar lupta cu ei. Afirmă sus şi tare, că poporul român e cu ei până la ultima picătură de sânge. Propune şi adunarea primeşte cu însufleţire a se expeda Majestăţii Sale o telegramă omagială prin care Maj. Sa e rugat să se îndure a respinge proiectul guvernului despre votul plural şi să îndrume guvernul, ca să aştearnă parlamentului un proiect de lege perfect în senzul principiului de egală îndreptăţire, cu vot universal eserciat în secret şi după comune.

Propune mai departe a se adresa presidiului clubului dietal următoarea telegramă: »Alegătorii şi poporul român din cercul electoral Ileanda-mare exprimă încredere deputaţilor naţionalişti şi îi roagă ca să continue fără preget lupta pentru dreptul electoral, nefalsificat şi împărţirea justă şi proporţionată a cercurilor electorale şi îi asigură că în lupta aceasta întreg poporul e cu ei«.

Adunarea primeşte cu unanimitate propunerile. Nefiind alte obiecte, preşedintele închide adunarea rugând poporul, ca în ordine şi linişte să se departeze la vetrele lor.

Corespondentul.

*

Adunările poporale din Şaroşul-săsesc şi Giacos.

Dintrun raport mai lung ce ni s'a trimis despre decursul acestei adunări, es tragem următoarele:

Poporaţiunea română de pe Târnava, alăturându-se ţinutei tuturor Românilor de bine, în adunările poporale ţinute Dumineca în 1-a Noemvrie în comunele Şaroşul săsesc şi Giacos a protestat cu indignare contra atentatului încercat asupra dreptului celui mai esenţial al poporului.

Adunarea dela Şaroşul-săsesc, din motive aici neînşirabile, a fost mai slab cercetată, cu atât mai puternică şi mai măreaţă a fost manifestaţiunea din Giacos, unde elita inteligenţei şi a plugarilor români s'a adunat pentru a trimite protestul său contra violării drepturilor sale atât la tron, cât şi înaintea dietei.

Adunarea a fost deschisă prin o călduroasă vorbire a fruntaşului advocat Dr. Alexandru *Morariu*, care a expus tendinţa răutăcioasă a proiectului lui Andrassy; a urmat apoi o vorbire ţinută de Dr Alexandru *Aciu*, care a înflăcărat sufletele ascultătorilor. In ambele adunări s'a votat câte o rezoluţiune, prin care deputaţii sunt rugaţi cu insistinţă, ca să binevoiască a aduce la cunoştinţa parlamentului dorinţa noastră justă de a se întroduce cu urgenţă votul universal secret fără de restricţiuni şi pentru a se aronda cercurile electorale astfel ca toţi cetăţenii deopotrivă să se poată valora şi să protesteze cu indignare contra votului plural exprimându-se deputaţilor cea mai deplină încredere. Iar Majestăţii Sale a fost trimisă o telegramă omagială semnată în numele alegătorilor întruniţi de d-nii: Dr. Alexandru Morariu advocat, Dr. Alexandru Aciu, Nicolae Galea, George Şerban, Nicolae Morariu, George Simu, Vasile Şerban, Ioane Isip, Constantin Boila, Axentiu Popp, Fabiu Toma, Ioan Calin, Isailă Gligor, Alexiu M. Pop, Nicolae Roman, I. Oltean, Antoniu Tamas, Ştefan Şerban, Jeronim Nobil Visalean, Nicolae Tipuriţă, Cornel Traian Albu.

Cor.

Declaraţiile prinţului George. Se anunţă, că prinţul George înainte de a părăsi Petersburgul ar fi declarat următoarele cu privire la misiunea sa: Faceţi cunoscut publicului rusesc că sunt foarte mulţumit de resultatul călătoriei mele politice la Petersburg. Primirea foarte amabilă ce mi-a făcut Ţarul, mă onorează foarte mult. De două ori am fost la Petersburg şi de ambele dăţi am fost primit în mod cordial. Ţarul mi-a oferit cordonul Alexandru, ceea ce este o atenţiune frumoasă pentru mine şi pentru Serbia.

Atitudinea Dumei în faţa evenimentelor din Balcani. »Berliner Tageblatt« află din Petersburg: Ambasadorul Austro-Ungariei contele Berchtold a primit în audienţă pe preşedintele Dumei. D-l Komiakov a arătat diplomatului austriac, care va fi atitudinea Dumei, şi că ea nu va părăsi politica slavo-filă şi că va sprijini în mod amical pe Serbia, mai ales în situaţia gravă, în care ea se află azi.

Criza de cancelar în Germania.

Impăratul Wilhelm al Germaniei se află acum la vânătoare pe moşia arhiducelui moştenitor Francisc Ferdinand.

In timpul cât îl va petrece Wilhelm II. în excursiunea sa de distracţie, în parlamentul german se va încinge o discuţiune din cele mai iritante ce le-a avut vr'odată, asupra interviewului împărătesc publicat în »Daily Telegraph«. Abia s'a deschis parlamentul şi pe biroul său s'au şi depus o droaie de interpelaţiuni, în afacerea amintită. Au interpelat liberalii (Freisinnige), social-democraţii şi conservatorii. Interpelarea liberalilor e îngrijată de faptele ce s'au descoperit în »Nordd. Allg. Ztg.« şi care a dat pe faţă grave scăderi în manuarea afacerilor exterioare, fiind de natură de a influinţa nefavorabil asupra raporturilor Germaniei cu alte puteri. Partidul social-democrat întreabă: ce are de gând a face cancelarul, ca să împiedece publicaţiuni ca cele din »Daily Telegraph« asupra unor fapte şi declaraţiuni ale împăratului german. Conservatorii întreabă dacă cancelarul e gata a da desluşiri amănunţite asupra împrejurărilor, cari au adus cu sine publicarea unor convorbiri ale Majestăţii Sale în foile engleze?

Discuţiunea ce stă în legătură cu aşa numita »criză de cancelar«, va avea să aducă în privinţa aceasta nu numai lumină, dar să determine şi modul de rezolvare al crizei. Momentul este cât se poate de critic pentru astfel de discuţiuni, din cauza complicaţiunilor orientale ce sunt în toiul lor. De aici vine că cu toată mâhnirea adâncă ce a produs'o publicaţiunea din »Daily Telegraph« în toată Germania, interpelările amintite s'au lansat cu mare băgare de seamă şi cruţare a cancelarului Bülow şi aceasta numai fiindcă şi unii şi alţii au ajuns la convingerea, că din cauza politicei exterioare, a căreia fire trec azi prin mânile cancelarului, dar chiar şi din cauza politicei interioare prusiene şi germane, cancelarul Bülow trebue să rămână de-ocamdată la postul său. Desbaterea interpelaţiunilor asupra interviewului împărătesc, se crede că va începe numai Luni sau Marţi. Deja partidele diferite şi-au designat vorbitorii în această delicată cestiune. Intenţiunea tuturor partidelor se uneşte într'un punct: doresc şi voiesc ca de-aici încolo responzabilitatea cancelarului să nu fie numai vorbă goală şi împăratul să vorbească cu toată lumea cum îi place fără ca să se fi învoit mai înainte cu el. In viitor responzabilitatea lui trebue să fie validitată în toată estinderea ei şi să nu se mai poată întâmpla ceea-ce s'a întâmplat până acuma de atâtea-ori.

Un interwiev cu prinţul George al Sârbiei.

Un redactor al ziarului „Adevărul“, din Bucureşti a avut, precum am anunţat, alaltăeri dimineaţa în Unghieni un scurt interviev cu principele moştenitor al Sârbiei. Iată această convorbire:

— Cu ce impresiuni vă întoarceţi din Petersburg, Alteţă? am început eu convorbirea.

— Excelente, excelente, excelente!

— Unde veţi face primul popas în România şi pentru cât timp?

— Din nefericire nu pot să mă opresc de loc. Voi rămânea numai 15 minute la Iaşi şi câteva minute la Chitila. E posibil să fiu silit să stau mai mult la Severin de oarece sunt informat că apele Dunărei sunt scăzute. La Petersburg am fost în oraşul, unde mi-am petrecut anii de şcoală. Am fost între slavi şi fraţi. Sper să am ocaziune de a cunoaşte mai de aproape ţara dv.. regret că pentru moment mi-e imposibil, de oarece sunt rechemat de interese superioare la Belgrad.

— La Belgrad, Alteţă, sau la Kraguevatz? întrerupsei, făcând aluzie la ştirile ziarelor că se va muta Capitala dela Belgrad.

— Ştirea e în parte adevărată, interveni prinţul. In ce priveşte mutarea Capitalei, trebue să remarc, că Belgradul n'a competat nici odată de cât ca un muzeu al Sârbiei, iar nu ca un oraş lesne de apărat în timpuri grele. Ştirea relativ la mutarea băncii circulă însă de trei săptămâni fără a avea nimic serios la bază.

— In telegramele de azi ale ziarelor româneşti se află programul conferinţei după propunerea guvernului rus — spusei eu pentru a încerca o digresiune.

La aceste cuvinte prinţul răspunse după o clipă de cugetare:

— Ca şi toate programele apărute până acum, programul rus, nu este decât al ziarelor cari lansează încercări.

Prinţul părea din ce în ce mai obosit şi vorbea încet.

— Cu toate acestea conferinţa va avea loc — întrerupsei eu cele câteva clipe de tăcere.

La acestea prinţul George, cu ochii mari deschişi, având aerul de a fi stăpânit de o cugetare, care îl opreşte de a vorbi, exclamă:

— Noi sperăm mult dela D-zeu! — şi privirea vagă îi rămase aţintită par'că în căutarea unui punct fix în spaţiu pe care părea ca nu-l găsise în misiunea sa diplomatică, aceasta judecând după aerul de evidentă îngrijire, cu care asculta întrebările şi dădea răspunsurile.

STIRILE ZILEI.

— 24 Octomvrie v.

In ajunul reprezentaţiunei teatrale de mâne. Comitetul filial din Braşov al societăţii noastre pentru fond de teatru român, aranjază mâne seară în sala »Redutei« oraşului o reprezentaţiune teatrală, dupăce cu o săptămână mai înainte a dat o reprezentaţiune în Cohalm. Această manifestaţiune nouă în viaţa noastră pe terenul teatral, care s'a pornit şi în alte centre româneşti, precum este Lugojul, Caransebeşul, etc., merită să fie sprijinită şi îmbrăţişată de întreg publicul nostru românesc, dornic de a vedea dusă cu un pas înainte mişcarea noastră teatrală. Publicul românesc din Braşov şi jur are îndeosebi datorinţa a se prezenta la reprezentaţiunea de mâne, pentru a arăta că ştie aprecia stăruinţele noului nostru director artistic A. P. *Bănuţiu* şi că ştie onora serviciile desinteresate ale diletanţilor din Braşov, cari cu însufleţire şi dragoste s'au grupat în jurul stindardului societăţii noastre teatrale, cheltuind muncă şi timp pentru promovarea unei cauze mari culturale. Dorim din tot sufletul, să vedem mâne întruniţi în sala Redutei pe toţi Românii din Braşov şi jur, cu atât mai vârtos că comitetul filial s'a îngrijit ca după teatru să urmeze *dans*, ca astfel să se satisfacă dorinţelor tuturor. Spre scopul acesta a fost angajată cunoscuta orhestră a primaşului *Dicu*.

Bilete se află de vânzare în *librăria Mureşianu*. Inceputul reprezentaţiunei la orele 8 seara.

Condamnat. Acum câteva săptămâni a fost tras în faţa tribunalului din Arad părintele Ioan *Popovici* din Bârzova pentru delictul »agitaţiei« pe care l'ar fi comis cu prilegiul unei măsurări în hotarul satului, prin faptul, că ar fi spus poporului să nu dea mână de ajutor comisiei, care venise din Arad la Bârzova. Tribunalul l'a achitat pentru delictul »agitaţiei« şi l'a osândit la 100 cor. pentru transgresiune în contra autorităţilor. Tabla a aprobat sentinţa. Curia la apelul procurorului a schimbat însă pedeapsa şi l'a condamnat pe părintele Popovici la 14 zile închisoare de stat şi 50 cor. amendă pentru »agitaţie.«

Sfinţire de biserică. Ni-se anunţă actul sfinţirii bisericei gr. cat. româneşti nou edificate în *Romuli* pe ziua de 15 Noemvrie 1908. Programul festivităţilor e următorul: La 8 oare mânecare şi începerea ceremoniei rituale a sfinţirei, după care imediat: Sf Liturgie şi predica. La 1 oară d. a. prânz comun în şcoala confesională gr. cat. a 3 cor. de persoană. Sara la 7½ oare petrecere cu joc.

Cununie. D-l Dumitru *Ardelean* şi d-şoara Elena *Guşu*, originari din Braşov (Şcheiu) îşi vor serba cununia religioasă Dumineca în 26 Oct. v. (8 Nov. n.) a. c., în biseria Sf. Nicolae din Prund la oarele 12 din zi.

Faţă cu scăderea cazurilor de holeră din Rusia, direcţia generală a serviciului român sanitar a dispus să se ridice cordonul militar dealungul Prutului şi Braţul Chilia. Deasemenea au încetat de a face poliţia de pază pe Dunăre cele trei monitoare ale diviziei marinei române. Au rămas în fiinţă însă toate punctele de observaţie medicală pentru călătorii veniţi din Rusia. Călătorii vor fi desinfectaţi şi puşi sub observaţie medicală la domiciliul lor, timp de cinci zile ca şi mai nainte.

Ocuparea insulei Ada-Kaleh. »Drapelul« aduce ştirea că autorităţile militare austro-ungare au ocupat Marţi insula Ada-Kaleh, unde au debarcat şase tunuri, precum şi un mare număr de soldaţi. Insula a fost legată prin telefon cu Orşova. S'au dat instrucţiuni musulmanilor asupra atitudinei lor în caz de războiu şi asupra locului, unde ar putea să se refugieze.

Sinuciderea unui sculptor berlinez. Din Berlin se anunţă că cunoscutul sculptor Harro Magnussen s'a sinucis Marţi noaptea asfixiindu-se cu gaz aerian. El era în vârstă de 47 ani. Cauza sinuciderei e necunoscută. Incă în cursul zilei de Marţi el a lucrat la un grup mai mare. Magnussen fusese însărcinat cu ridicarea unui monument al lui Bismark pentru oraşul Potsdam. Proiectul monumentului era gata şi fusese aprobat de împărat.

Avis. D-l Dr. Leonida *Domide* ne comunică că s'a aşezat în oraşul Dej (Dés), ca medic practic universal şi dentist, cu locuinţa în piaţa principală deasupra farmaciei Clemens.

Ucis în duel. In Agram a avut loc eri un duel între fiul fişpanului Vuchetics

şi funcţionarul de bancă Simiklics, care s'a esprimat în mod ofenzător asupra fişpanului. Simiklics a fost ucis în duel.

Greva foamei la Agram. Arestaţii politici din închisoarea din Agram au declarat greva foamei, deoarece dela închiderea lor, întâmplată acum 3 luni, ei nu au mai fost ascultaţi, şi nu s'a luat nici o hotărâre în privinţa soartei lor. Această grevă a luat dimensiuni îngrozitoare. Apărătorii deţinuţilor, avocaţii Popovici şi Stoianovici nu pot convinge pe grevişti să renunţe la grevă. Preotul Milics, unul din arestaţi, se află de Joia trecută într'o stare foarte gravă. 20 dintre arestaţi se zbat în groaznice dureri provocate de foame. Ei zac pe podelele închisorei şi refuză orice ajutor. Apărătorii lor nu se pot înţelege cu ei, deoarece greviştii aproape şi-au perdut conştiinţa. Ziarele comunică că judecătorul de instrucţie din Agram a dat ordin să pue pe grevişti în lanţuri spre a reveni asupra grevei.

Pentru o familie săracă din Braşov, a cărei susţinător zace bolnav de 18 luni, se apelează la spriginul celor cu dare de mână. La casă sunt 5 copii mici. Contribuirile, cari se vor publica, să se adreseze la redacţie.

Folosul tovărăşiilor de consum,

cu deosebită considerare la Elveţia.

(Conferinţă cetită în a 2-a şedinţă liter. a societ. acad. rom. „Petru Maior" ţinută Dum. în 25 Octomvrie n. 1908 de preşedintele soc. Aurel Dobrescu.)

— Urmare. —

Acest principiu, ca câştigul ce se realisează să se împărţească între consumenţi, se exprimă prin cuvântul »*ristourne*", sau şi mai bine prin „*trop perçu*«, adecă »*plus incassare*,« cum am putea zice şi e bazat pe următorul raţionament: Venitul curat ce s'a realizat provine de acolo că s'a luat prea mult pentru mărfuri. Şi acum, după-ce s'au plătit toate cheltuelile de administrare, le zici membrilor: »Iată tovarăşilor, în decursul anului s'au strâns dela voi mai mulţi bani, decât s'a cheltuit cu cumpărarea şi administrarea mărfurilor; acum, după ce s'au plătit toate cheltuelile vă dăm îndărăt suma întrecătoare«. Vezi bine suma aceasta se împărţeşte în proporţia cumpărătorilor ce le-a făcut unul fie-care.

Escelentul economist Charles Gide, un fervent propagator al cooperativismului, ajungând în cartea sa despre tovărăşiile de consum să vorbească de principiul »plus încassării« zice cu însufleţire:

»Dar eliminarea profitului, va să zică realizarea unui stadiu social, în care ori ce product va fi vândut pe preţul meritat, nu va fi mai puţin decât realizarea visului tuturor socialiştilor, începând cu cel ce a fost iniţiatorul întovărăşirii, Robert Owen, — ba, ori cât de paradoxal s'ar părea, se poate zice chiar că este realisarea idealului tuturor economiştilor din şcoala liberală, căci aceştia au dorit un stat de perfectă liberă—concurenţă, care nu va putea avea alt resultat, decât reducerea la zero a taxelor de profit".*)

*

Trecem acum la punctul 2 al lucrării, la arătarea *rolului economic* al tovărăşiilor de consum. Acesta poate fi foarte mare prin următoarele:

a) Chiar şi în ţările, unde rolul de mijlocitor se face de fii unuia şi aceluiaşi neam, e îndreptăţită tendinţa de a se scăpa de povara lor, fiindcă cei mai mulţi au un rol aproape parazitar. Dar la noi, unde mijlocirea o fac aproape esclusiv străinii, însemnătatea tovărăşiilor de consum trebue să fie şi mai mare.

b) Prin aceea, că se ieftineşte administrarea mărfurilor se ieftineşte traiul nu numai la membrii societăţii de consum, ci şi la străini, fiindcă comercianţii din localitate şi jur sunt siliţi să-şi reducă pretenziunile, ca să nu-şi piardă de tot clientela.

Fireşte, spesele de administrare vor fi cu atât mai mari, cu cât va fi debitul, va să zică trecerea mărfurilor, mai mare**),

c) Tovărăşia de consum neavând în vedere alt câştig decât cel al membrilor săi, cumpără tot marfă bună şi măsură bine, pe când unii comercianţi mai vând şi marfă inferioară şi mai umblă şi cu ocaua mică.

d) Când tovărăşiile se înmulţesc într'o ţară, ele de obiceiu se aliază la un fel de »Tovărăşie Centrală«, care apoi strângând toate datele de lipsă şi cunoscând mărimea trebuinţelor, pot lega contracte favorabile cu fabricile mari, cari, fiindcă această plasare a productelor e foarte sigură, dau bucuros rabat favorabil***).

Ori apoi dacă debitul e de tot mare se pot înfiinţa fabrici proprii. Şi de sigur, că producţiunea cooperatoristă e cu mult mai solidă decât cea capitalistă, unde neputându-se determina nici măcar aproximativ debitul, se supraproduce, ceea ce nu adeseori produce primejdioase convulsiuni în viaţa economică.

(Va urma.)

*) Gide: Le sociétés coopératives de consom. pg. 40—41.

**) Dintr'o statistică a societăţii de consum din Bremerhaven (Germania) se vede că scad cheltuelile administraţiei în proporţie cu creşterea debitului:

Debit de	25281 marce,	cheltueli în %	8.73
„ „	102971	„ „ „ „	6·08
„ „	152414	„ „ „ „	4·68

(vezi Demiéville, op. cit. pg. 25)

***) In 1905 biroul central de cumpărare al „Uniunii Elveţiene" a societ. de consum din Basel a vândut între altele:

895	de vagoane (un vagon 10,000 kg.)	de cărbuni
400	„ „	petrol
327	„ „	zăhar
160	„ „	vin
104	„ „	cartofi
41	„ „	gris
30	„ „	cafea

Vezi Demieville, op cit. pg. 30.

Viitorul preşedinte al Statelor-Unite.

Viitorul preşedinte al Statelor-Unite, d-l *Wiliam Howard Taft*, şi-a început cariera ca magistrat. La anul 1887 părăseşte magistratura pentru a întreprinde greaua operă de pacificare a insulelor Filipine, al căror guvornator fusese numit. Activitatea sa întrecu toate aşteptările.

In anul 1904, d-l Roosevelt îi încredinţează portofoliul ministerului de războiu, pe care l'a păstrat până în ziua în care *Convenţia dela Chicago* — formidabila adunare a celor 14 mii de membrii mai însemnaţi ai partidului republican îl alese candidat la preşedinţă în locul d-lui Roosevelt, care renunţa la o nouă candidatură.

Ca fizic, d-l Taft este un om de talie înaltă, puţin cam bucălat — lucru ce uşurează sarcina caricaturiştilor — mai mult de spirit decât eloquent şi vecinic gata să-ţi dea cea mai mare atenţie pentru cel mai mic serviciu cerut. Popularitatea pe care şi-a câştigat-o în Statele-Unite nu şi-o datoreşte decât realelor sale calităţi sufleteşti. Dintre toţi candidaţii la preşedinţia Statelor-Unite, dintre toţi »favoriţii«, Wiiliam-Howard Taft apărea ca cel mai distins. Un ziarist francez André Tardieu se exprimă astfel în privinţa lui Taft:

»In ziua când i-am făcut o vizită la ministerul de războiu, am putut să-mi dau seama de viaţa ce o duce un candidat pe timpul lunilor ce preced adunarea »convenţiunei«...

»In salonul de aşteptare, lipit de cabinetul ministrului, vr'o şease-zeci de băeţi tineri, dintre cari cel mai în vârstă n'avea încă cincisprezece ani, se agitau voseli patinând cu tălpile pe parchet, sau suindu-se pe mese. Erau elevii unei şcoale dela Springfield, Massachusetts, veniţi la Washington cu prilejul nu ştiu cărui congres şcolar şi doriseră să vadă pe d-l Taft.

Acesta cu zâmbetul pe buze eşi din biuroul său. Profesorul se aşeză lângă dânsul şi, unul câte unul, toţi ştrengarii de elevi fură prezentaţi ministrului de războiu.

— Now do you do, mister Schmith?
— How do you do, mister Jackson?
— How do you do, mister Muray?

Hai dui du, maister Smith? şi însemnează în româneşte:

— Ce mai faci, d-le Smith?
— Ce mai faci, d-le Jackson?
— Ce mai faci, d-le Murray?

Asta ţinu timp de 10 minute.

Apoi şcolarii plecară. Dar îndată sosi o şcoală de fete.

Nu mă îndoesc că d. Taft a primit pe eleve şi mai galant încă. Dar n'am putut vedea această recepţie, de oare-ce d. Taft m'a întrodus în cabinetul său unde am aşteptat întoarcerea sa.

Chipul d-lui Taft a fost popularizat prin desemnuri şi caricaturi.

Fostul ministru de răsboi are, într'adevăr, o statură impozantă, şi greutatea corpului său — se zice — e formidabilă.

Inalt şi gros, respiră puterea şi sănătatea. In privinţa aceasta se fac multe glume în socoteala sa Se zice despre el că e omul cel mai politicos din toată America, aşa că dacă într'un tramway se scoală ca să facă loc unei dame, locul său poate servi la două dame. Se mai povesteşte de asemenea şi această anecdotă.

Pe când d-l Taft guverna Filipinele, ziarele anunţară într'o zi că era bolnav. D-l Root, pe atunci ministru de răsboiu, îi trimise îndată următoarea telegramă:

— Ce mai faci?

D-l Taft îi răspunse:

Sunt bine! Azi am făcut călare cincisprezece mile.

D-l Root i-a dat apoi altă telegramă:

— Cum îi e calului d-tale?

La dreptul vorbind, d-l Taft reprezintă destul de bine pe bunul gigant, aşa cum şi-l figurează imaginaţia poeţilor. Cu părul bălai, pieptănat cu cărare la mijloc, cu mustaţa groasă, cu ochii limpezi şi sinceri, cu aer de seninătate şi linişte, inspiră încredere şi atrage simpatie. De altminteri n'are nici un duşman.

Convocare.

Despărţământul protopopesc *Buteni* îşi va ţinea adunarea de toamnă Sâmbătă la 1/14 Noemvrie a. c. în comuna B-Şebiş în şcoala învăţătorului Petriciu Covaciu, la care toţi membrii şi binevoitorii şcoalei sunt poftiţi a participa.

Programa: Participare la chiemarea Duhului sfânt la orele 8 dim. Asistare la prelegerile învăţătorului Patriciu Covaci. Cuvântul de deschidere. Constatarea membrilor prezenţi. Reflexiuni asupra prelegerilor. Esecutarea concluselor adunărei generale. »Cultura noastră«, disertaţiune de L. Dublea. Propuneri şi interpelări. Fixarea locului şi timpului proximei adunări. Autenticarea protocolului. Incheiere.

Bodeşti, 16/29 Octomvrie 1908.

Nicolau Boscaiu,
preşedinte.

Cugetări.

Toată demnitatea noastră constă în gândire.

Pascal.

*

O societate fără religie este ca o corabie fără busolă. O corabie în această stare nu poate să-şi asigure calea, nici să ajungă la liman.

Napoleon I.

*

Pentru a câştiga stima altora, cel mai bun mijloc este de a o păstra pururea pe a ta proprie.

Dr. Hartenberg.

*

Legile se pot frânge cu atât mai uşor, cu cât au fost mai mult dispreţuite.

ULTIME ŞTIRI.

Cluj. 6 Nov. Eri s'a pertractat înaintea tablei reg. *recursul soţiei d-lui dep. Dr. A. Vlad în contra sentinţei tribunalului din Deva*, prin care a fost osândită la 1 lună închisoare de stat pentru „agitaţie". La tablă acusa a fost susţinută de procurorul Csipkés, care a cerut ca sentinţa tribunalului din Deva să fie aprobată. Ca „moment agravant" a adus procurorul inteligenţa acuzatei. In absenţa d-nei Vlad a luat cuvântul dep. Dr. A. Vlad şi a combătut cu argumente temeinice aserţiunile procurorului şi a susţinut că dacă e chiar vorba de un „delict", atunci fapta soţiei sale poate fi considerată cel mult ca o simplă transgresiune în nici un caz însă ca „agitaţie". După duplica procurorului tabla a adus sentinţa, că *aproabă sentinţa tribunalului din Deva*. La pertractare a luat parte un public numeros românesc.

Budapesta. 6 Nov. Comisiunea financiară a dietei a desbătut şi votat eri budgetul ministrului de agricultură. In decursul desbaterei ministrul Daranyi a declarat, ca legea de parcelare e gata şi că în budgetul actual au fost luate deja 10 milioane de cor. pentru scopuri de parcelare.

Constantinopol. 6 Nov. Detaşamente puternice de trupe au plecat de aici în Sandjacul Novibazar, fiindcă sunt temeri de o invasiune sârbo-montenegrină.

Bibliografie.

Din Odele lui Quintus Horatius Flaccus traduse în româneşte în proză şi provăzute cu interpretări în folosul tinerimei studioase şi al privaţilor de d-nul canonic **Gavril Pop** a apărut zilele aceste şi fasciculul VI în tipografia seminariului din Blaj. Preţul 40 fileri. — Am zis şi repeţim, că traducerea aceasta face numai onoare literaturei noastre; e făcută cu pricepere şi cu pătrundere, şi explicaţiunile ce se dau versurilor din fie-care odă sunt nepreţuite. Răsfoind aceasta lucrare valoroasă numai de dragul ei îţi vine să doreşti anii tinereţei când te afli pe băncile gimnaziului. Numai de o ar şti folosi elevii gimnaziului din ziua de azi cu tot interesul ce-l merită.

In Bucureşti a început să reapară **„Noua Revistă română"** sub direcţiunea d-lui prof. de universitate *C. Rădulescu-Motru.* Nr. 2 a apărut cu următorul sumar bogat. *Noutaţi*: Socialiştii germani şi criza balcanică; Autonomia Bosniei; Igiena socială; Petor Rosegger; Aniversarea A. S. Principelui Carol. *Politică*: C. Rădulescu-Motru. Drepturi pentru Dobrogea. S. Cihoski: Meetingul naţional. *Stiinţe sociale*: I. Răduceanu: Din Bosnia şi Herţegovina. *Literatură*: Peter Rosegger: Visul cărbunarului. *Pedagogia*: I. P. Buricescu: Pedagogia şi Mediocritatea. *Teatru*: N. Pandelea: Asupra dramei »Ultimul Vlăstar«.

Revista apare săptămânal. Un număr 25 bani. Abonament pe un an pentru străinătate 12 lei. Redacţia şi Administraţia: Bucureşti Bulevardul Ferdinand 55. Numeri singuratici se află de vânzare la librăria A. Mureşianu.

— »**Ciprian Porumbescu,** icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce.* Broşură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Preţul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

Glume.

Stăpâna casei are 47 de ani, dar e încă foarte frumoasă.

Fata care o îmbracă îi face complimente pentru frumseţe.

— Ce ai da tu, care n'ai decât 18 ani ca să ai frumseţea mea?

— O! doamnă răspunde tânăra fată, aceia ce ai da d-ta ca să ai vârsta mea!

*

La masă:

— Ţi-am mai spus de atâtea ori, Nicule, că atunci când găseşti o muscă în bucate să taci din gură şi s'o aşezi binişor pe colţul farfuriei.

— Nu pot... fiind-că farfuria e rotundă şi n'are colţ.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Din partea vicecomitelui comit. Brassó.

Nr. 10426/1908.

Concurs.

La postul de ingineriu devenit vacant la orașul Brassó, pe lângă condițiunile de mai jos escriu prin aceasta concurs și provoc totodată pe acei cari doresc a obținea acest post, ca pe lângă documentarea qualificațiunei prescrise în § 10 art. de lege I din anul 1883, să-și înainteze petițiunile către subscrisul cel mai târziu pănă în **20 Noemvrie 1908** de oarece petițiunile ce vor sosi mai târziu nu să vor lua în consideratiune.

Concurenții au totodată a documenta cumcă posed limba maghiară și germână în scris și verbal, iar cea română cel puțin verbal.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

2400 cor. salariu fundamental.

600 cor. bani pentru quartir și quinquenalele prescrise în statutul orășenesc de organizațiune.

Totodată atrag atențiunea concurenților la acea împrejurare că în sensul §-lui 111 al statutului deja amintit. Celui âles nu-i este permis a face praxă privată. Postul din chestiune să întregește pe viață.

Brassó, în 12 Octomvrie 1908.

Augustin Jekelius m. p.
vicecomite.

376,2—2.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 6 Novembrie 1908

Măsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	Valuta în fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	17	—
„	Grâu mijlociu . . .	16	—
„	Grâu mai slab . . .	15	—
„	Grâu amestecat . .	12	—
„	Sĕcară frumósă. . .	10	—
„	Sĕcară mijlocia. . .	9	60
„	Orz frumos	9	—
„	Orz mijlociu . . .	8	—
„	Ovĕs frumos. . . .	6	40
„	Ovĕs mijlociu . . .	6	—
„	Cucuruz	10	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	11	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	16	—
„	Fasole	10	—
„	Sĕmênță de in . . .	20	-
„	Sĕmênță de cânepă .	16	—
„	Cartofi.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	04
„	Carne de porc . . .	1	28
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil	Sĕu de vită prospĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit .	62	—

ANUNCIURI

(inserțiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrisei administrațiuni. In casul publicări unui anunciu mai mult se odată se face scădĕmĕnt care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans."